

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
16 ΙΟΥΝΙΟΥ 2020**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^η δραστηριότητα

A1. Διαβάζοντας το παραπάνω άρθρο κατανοούμε τη σημασία της καθιέρωσης του εορτασμού της Παγκόσμιας Ημέρας για το νερό. Πιο συγκεκριμένα, η ημέρα αυτή υπενθυμίζει ότι το νερό αποτελεί προτεραιότητα σε παγκόσμιο επίπεδο και είναι αντίστοιχης αξίας με το οξυγόνο και τον ήλιο, άρα απόλυτα συνυφασμένο με τη ζωή. Επιπλέον, είναι σημαντική και λόγω της σημειολογίας της, καθώς παραπέμπει σε όλους όσους αντιμετωπίζουν δυσχέρειες προκειμένου να βρουν νερό όπως και στους ανθρώπους αλλά και στα ζώα που πεθαίνουν είτε από μολυσμένο νερό είτε λόγω της έλλειψής του.

2^η δραστηριότητα

A2. «Θα πούμε το νερό... νεράκι»: Ο τίτλος είναι δηλωτικός του περιεχομένου του κειμένου, καθώς προβάλλεται ο κίνδυνος της λειψυδρίας, της έλλειψης πόσιμου νερού λόγω της γενικότερης παγκόσμιας κρίσης. Αποτελέσματα ερευνών καταδεικνύουν το τεράστιο πρόβλημα πρόσβασης σε καθαρό νερό αλλά και τη διεθνή προτεραιότητά του.

«Υδωρ: 'ανάσα' για τον άνθρωπο»: Ο τίτλος σχετίζεται με το περιεχόμενο του κειμένου, καθώς ο συγγραφέας αναφέρεται σε ομάδες ανθρώπων (γυναίκες, παιδιά), που πλήττονται από το πρόβλημα της έλλειψης νερού, αλλά και στις συνέπειες στα ζώα. Έρευνες επιστημόνων επιβεβαιώνουν πόσο απαραίτητο είναι το νερό στη ζωή μας.

A3. Με τη χρήση του α' πληθυντικού προσώπου ο συγγραφέας εντάσσει τον εαυτό του σε ένα γενικότερο σύνολο ανθρώπων και ο λόγος του αποκτά καθολικότητα και πειστικότητα. Ταυτόχρονα, και ο αναγνώστης αντιλαμβάνεται την έννοια της συλλογικής ευθύνης, προβληματίζεται και, κατ' επέκταση, αναλαμβάνει δράση. Τέλος, προσδίδεται ζωντάνια, αμεσότητα, παραστατικότητα και οικειότητα σε μία προσπάθεια, αρχικά, ευαισθητοποίησης και περαιτέρω δραστηριοποίησης για τη διαφύλαξη των υδάτινων πόρων.

A4.

- α) καθολική, παγκόσμια
- β) βασανισμένες
- γ) κατοικίες
- δ) χτυπούν
- ε) ρύπανση
- στ) χειροτερεύσουν

3^η δραστηριότητα

A5.

Επικοινωνιακό πλαίσιο: ομιλία προς τους συμμαθητές και συμμαθήτριες

Αφορμή: το άρθρο του Κοσμά Βίδου για την Παγκόσμια Ημέρα για το Νερό

Ύφος: οικείο, με στοιχεία προφορικότητας

Ρηματικά πρόσωπα: α' ενικό – πληθυντικό, β' πληθυντικό, γ' ενικό – πληθυντικό

Στόχος: να καταθέσετε προτάσεις για την προστασία του υδάτινου στοιχείου

Τρόποι πειθούς: επίκληση τόσο στη λογική όσο και στο συναίσθημα

Προσφώνηση: συμμαθητές και συμμαθήτριες.

Πρόλογος: αναφορά στο άρθρο που διαβάσατε για την ανάγκη προστασίας των υδάτινων πόρων. Σύντομη περιγραφή του ζητήματος, για να αντιληφθούν οι μαθητές το μέγεθος της καταστροφής και την ανάγκη να ακολουθήσουν την πρέπουσα συμπεριφορά για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

Κύριο μέρος

Τρόποι προστασίας του υδάτινου στοιχείου

Δράσεις για την εξοικονόμηση του νερού

- Κλείνουμε τη βρύση, όταν πλένουμε τα χέρια μας, τα δόντια μας.
- Προτιμούμε το νερό από τη γεμάτη μπανιέρα.
- Πλένουμε φρούτα και λαχανικά σε λεκάνη και όχι κάτω από τη βρύση. Το νερό που περισσεύει το χρησιμοποιούμε για το πότισμα των λουλουδιών.
- Χρησιμοποιούμε βρόχινο νερό για το πλύσιμο εξωτερικών χώρων.
- Χρησιμοποιούμε το νερό από τα κλιματιστικά για την καθαριότητα των εξωτερικών χώρων.
- Βοηθούμε στο πλύσιμο του αυτοκινήτου τους γονείς μας, προσέχοντας να μην τρέχει το νερό διαρκώς.
- Ελέγχουμε και ενημερώνουμε τους καθηγητές μας για πιθανές διαρροές νερού στις τουαλέτες του σχολείου ή στις βρύσες του προαυλίου.

Δράσεις για την προστασία των υδάτινων πόρων

- Δεν πετάμε πλαστικά μπουκάλια και άλλα αντικείμενα στις θάλασσες, ποτάμια, λίμνες.
- Αποφεύγουμε την υπερβολική χρήση χημικών, απορρυπαντικών, οργανικών λαδιών που καταλήγουν, μέσω των αποχετεύσεων, στη θάλασσα.

- Εθελοντικές δράσεις που αποσκοπούν τόσο στην προστασία και καθαρισμό ακτών.
- Ενημέρωση των συμμαθητών, μέσω ημερίδων και εκδηλώσεων, για το πρόβλημα και τους δυνατούς τρόπους αντιμετώπισής του.
- Δημιουργία αφισών και φυλλαδίων για την ενημέρωση των πολιτών στα όρια του Δήμου μας.

Επίλογος: υπενθύμιση του προβλήματος και ευχή – προτροπή να κινητοποιηθούν οι συμμαθητές για την ταχύτατη ανάληψη δράσεων.

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1η δραστηριότητα

B1. Ο ήρωας προσπαθεί να βρει ένα μέρος αμόλυπτο, για να ψαρέψει, ώστε να εξασφαλίσει την τροφή του. Στην αναζήτηση αυτή εξερευνούσε την ευρύτερη περιοχή του ποταμού, μέχρι να βρει την ιδανική τοποθεσία. Όταν οι επίμοχθες ενέργειές του απέδωσαν, με ευρηματικότητα σημάδεψε τα δέντρα, για να ξαναβρεί την πορεία του. Καθώς δεν είχε τον απαραίτητο εξοπλισμό αλιείας, υποσχέθηκε στους γνωστούς του ότι θα μοιραστεί μαζί τους τον παράδεισό του, με την προϋπόθεση ότι θα του δανείσουν τα σύνεργά τους. Με τις κατάλληλες πετονιές έπιασε πάρα πολλά ψάρια και η χαρά του ήταν απερίγραπτη. Η ματαιώση, όμως, ήρθε γρήγορα με την ενημέρωση από τον αγροφύλακα ότι το ποτάμι σε εκείνο το σημείο ήταν μολυσμένο.

B2. α)

Περιγραφή: «τριγυρνούσε σε απότομες όχθες γεμάτες θάμνους», «ένα μακρύ και χαμηλό κτήριο που φαινόταν πέρα από τις ιτιές μετά τη στροφή του ποταμού και που γέμιζε τον αέρα καπνούς και τα νερά μ' ένα πυκνό σύννεφο σ' ένα απερίγραπτο χρώμα ανάμεσα στο τρκουάζ και το βιολετί. Τουλάχιστον δεν είδες -τι χρώμα έχει το νερό;»

Διάλογος: « – Έι, εσείς! – σε μια καμπή της όχθης, ανάμεσα στις λεύκες, στεκόταν ένας τύπος με πληγκίο αγροφύλακα και τον κοιτούσε βλοσυρός.

– Εγώ; Τι έγινε; έκανε ο Μαρκοβάλντο με το προαίσθημα ότι κάτι άγνωστο απειλούσε τις πέστροφές του.

– Πού τα έπιασες αυτά τα ψάρια; είπε ο φύλακας.

– Ε; Γιατί; και η καρδιά του Μαρκοβάλντο πήγαινε να σπάσει.»

Μονόλογος: «Όλες μου οι προσπάθειες θα πρέπει ν' αποσκοπούν στο να προσφέρω στην οικογένειά μου τροφές που δεν έχουν περάσει από τα επίβουλα χέρια των κερδοσκόπων», «Πρέπει να βρω ένα μέρος», είπε, «όπου το νερό θα είναι αληθινό νερό και τα ψάρια αληθινά ψάρια. Εκεί θα ριζώ την πετονιά μου».

B2. β) Παρομοίωση «σαν μια μικρή ήσυχη λεκάνη»

- Δυρισμός, ηρεμία ψυχής, γαλήνη
- Εικονοπλασία
- Αντίθεση με την εικόνα του ποταμού μέσα στην πόλη
- Παραστατικότητα

Εναλλακτικά :

- μεταφορική εικόνα «ήταν ένα πλάτωμα του ποταμού σαν μια μικρή ήσυχη

λεκάνη – μ' ένα γαλάζιο χρώμα που θύμιζε λίμνη στα βουνά.

- παρομοίωση «που θύμιζε λίμνη στα βουνά»

B3.

Η απάντηση είναι υποκειμενική και εξαρτάται από την προσωπική πρόσληψη του κάθε αναγνώστη.

Ενδεικτικά αναφέρονται τα παρακάτω:

Σκέψεις:

- Προβληματισμός του αναγνώστη για την ανεξέλεγκτη καταστροφή του φυσικού τοπίου. Δεν υπάρχει κανένα κομμάτι που να είναι αμόλυντο.
- Προκύπτει στον αναγνώστη το ερώτημα αν ο άνθρωπος μπορεί να έχει στοιχειώδη αυτάρκεια χωρίς να συμμετέχει στο παιχνίδι της κερδοσκοπίας και της αφαίμαξης της φύσης.

Συναισθήματα

- Θλίψη για την απογοήτευση του ήρωα λόγω της απότομης ματαίωσης της επιθυμίας του.
- Αγωνία για το αν θα πετύχει το σκοπό του
- Θαυμασμό για την επιμονή του
- Συμπόνια, κατανόηση, συμπάθεια καθώς ο ήρωας έχει μια δομημένη επιθυμία την οποία προσπαθεί να πραγματοποιήσει με πολύ κόπο
- Οργή για την αλόγιστη καταστροφή του περιβάλλοντος.